

УТВЪРЖДАВАМ:

/ Пейо Пеев – Директор на ОУ „Хр. Ботев” /

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
за учебната 2020/2021 г.**

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 1/15.09.2020 г.) и е утвърдена със Заповед № 3/ 15.09.2020 г. на директора на училището

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие. Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост. Разработена е в съответствие със следните документи:

1. Закон за предучилищното и училищно образование;
2. Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020)
3. План за 2018-2019 г. за изпълнение на стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013- 2020)
4. Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)
5. План за действие по изпълнение на националната стратегия за образователната интеграция на ученическите малцинства (2015 – 2020)
6. Национална стратегия за насърчване и повишаване на грамотността (2014 – 2020)
7. Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година
8. Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество /2010 – 2020 г./
9. Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите /2012 – 2020 г./;
10. Конвенцията за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
11. Наредба за приобщаващото образование;

12. Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване до 2020 г.
13. Областни и общински стратегически мерки за превенция от отпадане.

II. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. Анализ на състоянието

Отпадането от училище е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През учебната 2020/2021 година в ОУ „Христо Ботев” в дневна форма са обучавани 41 ученици, от които 41 са от ромски произход.

Безпричинните отсъствия не са фрапиращ брой, но не са сведени да минимум. Сред основните причини за натрупване им може да се посочат:

- ✓ Недостатъчно отговорно отношение на родители и ученици към училището и образованието;
- ✓ Липса на желание у учениците за учене поради натрупани пропуски усвояването на учебното съдържание;
- ✓ Липса на родителски контрол. Родителите на част от учениците работят в чужбина, а децата им се отглеждат от баби и дядовци, по – големи братя или сестри, други роднини и контролът в повечето случаи е занижен
- ✓ Липса на ефективни санкции за родители, чиито деца не посещават редовно училище. Голяма част от родителите, поради това, че са работили в чужбина и не могат да представят документи за доходи реално са не получават помощи за деца, въпреки ежемесечно подаваните справки. Дори при наложени глоби по реда на чл. 347 от ЗПУО от страна на общинската администрация, в голямата им част те са несъбираеми и не постигат търсения ефект.

Не е малък и броят на извинените отсъствия. Те са допуснати по следните причини:

здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
семеини, удостоверени със заявление от родител/настойник;

2. Възможни причини за допускане на множество отсъствия по неуважителни причини и последващо отпадане на учениците:

2.1. Социално-икономически причини:

- ✓ лошо качество на живот на някои семейства;
- ✓ ниски доходи – невъзможност за покриване на разходи за дрехи, храна, учебни пособия и материали;
- ✓ поради задължение да гледат по – малки деца в семейството;
- ✓ използване на ученика като трудов ресурс.

1.2. Образователни причини:

- ✓ затруднения при усвояване на учебния материал;
- ✓ слаб интерес към учебния процес;
- ✓ наличие на конфликтни отношения с други ученици.

1.3. Етнокултурни причини:

- ✓ по – ранно встъпване в брак или съжителство с лица от другия пол;
- ✓ страх на родителите поради опасност от открадване;
- ✓ по- ниска ценност на образованието.

1.4. Причини, свързани със здравния статус:

- ✓ Недостатъчно ефективно оказване на допълнителна подкрепа на учениците със специални образователни причини

3. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

Политиките и мерките, които ОУ „Христо Ботев” предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областните и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждата от подкрепа на всеки ученик.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

3.1. Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:

- ✓ Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища на преместване на учениците.
- ✓ Подаване на информация за ученици, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини.
- ✓ Търсене на съдействие от кметове по места за установяване на контакт с родителите по местоживеене и обсъждане на мерки и действия за коригиране поведението на ученика.
- ✓ Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.

3.2. Възпитателни мерки за превенция на отпадането.

Работа с учениците

- ✓ Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище.
- ✓ Паралелкови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители.
- ✓ Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
- ✓ Сформирани 4 групи за преодоляване на обучителни затруднения по проект „Подкрепа за успех”;
- ✓ Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии и др.;

- ✓ Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

Работа с родителите

- ✓ Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
- ✓ Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.
- ✓ Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.

Работа с педагогически специалисти и непедагогически персонал

- Изготвени училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица

3.3. В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2019/2020 година може да се направят следните изводи:

- ✓ Прилаганите мерки са оказали очакваното възпитателно въздействие и броят на допуснатите отсъствия, както и учениците, носители на отсъствия, е значително по-малък в сравнение с предходните години. Все още обаче не е достигнат минимумът.
- ✓ Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците и превенция на отпадането им от образователната система.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

с

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

V. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 10 % в сравнение с предходната учебна година:
  - ✓ брой отсъствия в края на срока/учебната година;
  - ✓ брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
  - ✓ Брой сформирани групи за преодоляване на обучителни затруднения по проект „Подкрепа за успех“;
  - ✓ Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.

3. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

VI. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Целеви средства за осигуряване на:
  - учебници на учениците от V – VII клас;
3. От НП на МОН.
4. Проекти.

VII. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ.

1. Преодоляване на обучителните затруднения и повишаване интереса и мотивацията на учениците за активно участие в образователно-възпитателния процес
2. Осигуряване на позитивна образователна среда
3. Последователна работа за по-пълно приобщаване на родителите към училищния живот и повишаване на отговорностите по отношение на образованието на децата им.
4. Подпомагане на семейства в затруднено материално положение
5. Повишаване качеството на административните дейности, свързани с превенция на отпадането на учениците от образователната система

Дейности за реализиране на мерките	Изпълнител/и	Срок
1. Преодоляване на обучителните затруднения и повишаване интереса и мотивацията на учениците за активно участие в образователно-възпитателния процес		
1.1. Своевременно идентифициране на учениците в риск от отпадане	Класен ръководител	Начало на учебната година
1.2. Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.	Директор	При необходимост
1.3. Сформиране на групи за преодоляване на обучителните затруднения и включване на ученици, застрашени от отпадане.	Учители	05.10.2020 г.
1.4. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.; - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете и здравословни житейски избори.	Учители	През учебната година
1.5 По-широко прилагане на иновативни педагогически практики при преподаване и усвояване на учебния материал	Учители	През учебната година

1.6. Създаване на по- добра подкрепяща среда за учениците със специални образователни потребности чрез изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие, консултиране и допълнителна работа;	Учители от училището и РЦ за подкрепа на процеса на приобщаващото образование	През учебната година
2. Осигуряване на позитивна образователна среда		
2.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - работа с ученици с различни обучителни затруднения; - успешно взаимодействие между училището и семейството.	Директор	Съгласно плана за квалификация
2.2 Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.	Класни ръководители	30.09.2020 г.
2.3. Възлагане на отговорни индивидуални организационни задачи на учениците, с цел усвояване и усъвършенстване на умения за вземане на решения и поемане а отговорности.	Учители	През учебната година
2.4. Дейности на ученическия съвет и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане.	Класни ръководители	През учебната година
2.5. Провеждане на дискусии, кръгли маси лектории по предложени от учениците теми свързани с недопускане на прояви на агресия, тормоз, употреба на упойващи вещества и др.	Председател на Училищен коорд. съвет	През учебната година
2.6. Подобряване на материално-техническата база : -Обогатяване на материално-техническите средства и фонда от методическа литература	Учители и директор	През учебната година
3. Последователна работа за по-пълно приобщаване на родителите към училищния живот и повишаване на отговорностите по отношение на образованието на децата им.		
3.1. Провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Класни ръководители	През учебната година
3.2. Информиране и консултиране на родителите, които не осигуряват редовно присъствието на децата си в училище относно задълженията им за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция;	Директор, Обществен съвет	През учебната година
3.4. Активно включване на родителите в организацията и провеждането на училищни мероприятия – празници, изложби, състезания, екскурзии и др.	Учители	През учебната година
3.5. Провеждане на уроци на отворени врати с участието на родителите	Учители	Декември 2020 Март 2021

3.6. Провеждане на образователна екскурзия с ученици, родители и учители	Директор	Юни 2021
3.7. Организиране на обучение на родители, които нямат основно образование в самостоятелна форма на обучение	Директор	През учебната година
4. Подпомагане на семейства в затруднено материално положение		
4.1. Осигуряване на безплатни закуски и топъл обяд на всички желаещи ученици	Директор	През учебната година
4.2. Осигуряване на безплатни тетрадки и други необходими пособия, учебни материали и учебна литература на ученици от социално – слаби семейства	Учители	При нужда
4.3. Съвместни дейности с Агенция „Социално подпомагане” с цел материално подпомагане на семейството и отстраняване на причините за отсъствие на учениците от училище.	Зам. директор по учебната дейност	При възникнала необходимост
4.4. Провеждане на дарителски кампании	Координатор приощ. Обр.	Декември 2020 Април 2021
5. Повишаване качеството на административните дейности, свързани с превенция на отпадането на учениците от образователната система		
5.1. Осъществяване на тясна връзка класен ръководител – учител с цел изясняване на причините за отсъствие на ученик	Класни ръководители	През учебната година
5.2. Периодично проследяване на движението на отписаните по чл. 173, ал.2, т.2 от ЗПУО ученици с цел реинтегрирането им в образователната система	Зам. директор по учебната дейност	На всеки три месеца
5.3. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор	До 5-то число на месеца
5.4. Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия.	Класни ръководители, Определено длъжностно лице за работа в ИСРМ	До 15-то число на месеца
5.5. Контрол по спазване на задълженията на учителите и класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор	Съгласно плана за контролната дейност на директора
5.6. Уведомяване на институциите (Община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Класни ръководители	При необходимост